

ATT FÖRBEREDA SIG FÖR KLIPPNINGEN

Fåren skall klippas minst en gång om året, men för att få ull av god kvalitet borde de klippas två gånger per år. Goda förberedelser garanterar att själva klippningen blir behaglig och lyckad både för fåren och människan.

Målsättningen med klippningen är att lösgörs ullfibern så lång som möjligt, torr och vid rätt tidpunkt. Målsättningen med ullsorteringen är å sin sida att sortera ull för olika användningsbehov. Det är detta som ger fårfarmaren inkomsten från ullen.

Förberedelsen längre före klippningen

Klippningen

- Kontrollera att det finns tillräckligt med olja och brett
- Se till att betten blir vässade i god tid före klippningen.
- Serva klippmaskinen före klippningen och efter varje klippningsperiod
  - Byte av slitna/söndriga delar
  - Reparations av slitna el-ledningar
  - Putning av maskinens luftintag
  - Smörja och olja maskinen noggrant (se maskinens bruksanvisning)
  - Planera klippningen så att du då verkligen har tid för det

Då du använder entreprenör

- Uppskatta mängden djur som skall klippas och boka klippningen i god tid, så att den passar in i din produktionsrytm
- Om man har samma entreprenör varje gång, kan man boka in följande klippning redan i samband med föregående.

I båda fallen

- Planera vad du skall göra med ullen
- Ta reda på köparens krav på förhand
- Skaffa utrustning för att packa ullen

Ett passligt klippningsintervall för att få bra ull varierar beroende på vilken rasen är

Råd för tidpunkter

- Finsk lantras, Kajanalands gård: **6-7 månader**
- Gotlands får Ålands fåret: **6 månader**
- Texel, suffolk, dorset: **8-12 månader**

Djurskyddslagens krav

Klippning en gång per år och

För stödet för djurens välmående två gånger per år.

ATT FÖRBEREDA SIG FÖR KLIPPNINGEN

Observera vid förberedelse av djuren för klippning

- Totta djur > vid vått väder kan torkningen ta många dagar, upp till en vecka
  - Klipper man våta djur sittande Kan underlaget bli farligt vått
  - Ull som förvaras våt blir förstörd
- Djuren förflyttas lugnt och sakligt
  - Djur som flyttats stressfritt lugnar sig också
- Sprid inte strö på morgonen före klippningen
  - Löst strö fastnar i ullen och gör det svårare att sortera
- Pahojen ripulien siistiminen etukäteen suositeltavaa
  - Våt diarré smutsar ner också andra djurs ull
  - Hjälper att hålla ullen ren vid sortering
- Sorteringen underlättas av att djuren klipps i rasvisa grupper
- Man kan borsta bort det värsta skräpet före klippningen

RESERVERA FÖR KLIPPNINGEN

- Lösa grindar och minst en grind med gångjärn
- Ett jämnt underlag på minst 1,2-2,0 m, som inte är halt
- Ifall klippningen sker stående, en klippbock och t.ex. en gramma eller ett rep för att hålla fast djuret
- En borste eller skyffel för att rengöra klipp platsen
- Skarvsladd
- Tilläggsbelysning, ifall fårhuset belysning är svag
- (Märkpenna, anteckningsmaterial)
- Hjälpande personer (i alla fall när man använder sig av entreprenör)
- 1 person som flyttar djuren och för att rengöra platsen (1 person för att sortera ullen)

Att förbereda djuren för klippning: Lättare kost (speciellt om man klipper sittande)

- + Ett friskt djur i god kondition klarar bra en kortare period med lättare utfodring under alla produktions skeden.
- + Endast lätt kost kvällen innan och inget foder alls på morgonen före klippningen
- + Lättare kost för fårens skull
  - En full mage trycker på inälvorna och gör det obekvämt att sitta
- + Lättare kost för klipparens skull
  - Med full mage sparkar djuret och lugnar inte ner sig för att sitta -> Farliga rörelser för ryggen
  - Djuren är lättare
- + Lättare utfodring bra för ullsorteringen
  - Djuren utsöndrar mindre avföring och urin medan de väntar och på klipp platsen -> Ullen hålls renare

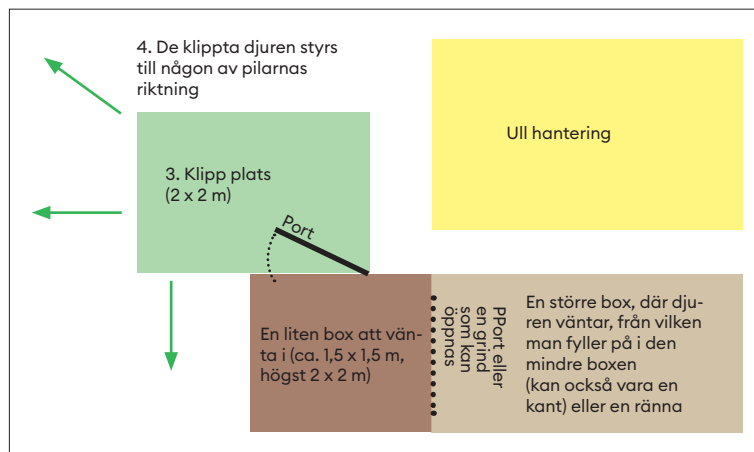
Klipp platsen

- Dragfri och ljus (ju mörkare djur, desto mera belysning)-
Minst 2 x 2 m öppen yta, för vajermaskin en minimihöjd på 2,5 m
- Då man klipper djuren sittande behövs ett underlag som är vågrätt och hårt
  - Bäst är betong med en inte hal fanerskiva, björk eller barrträd utan ytbeläggning
  - Inte bar betong/asfalt eller hal fanerskiva
  - Inte ett mjukt eller sluttande underlag (t.ex. i kätten, på ströbädden eller vid en golvbrunn)
  - Klippningen bli besvärligare och fysiskt tyngre
- Om man klipper stående kan man göra en klipp plats också i ströbädden
  - Ifall ullen tas tillvara lönar det sig att på ströbädden placera en skiva/ presenning/matta eller motsvarande för att hindra att ullen smutsas ner

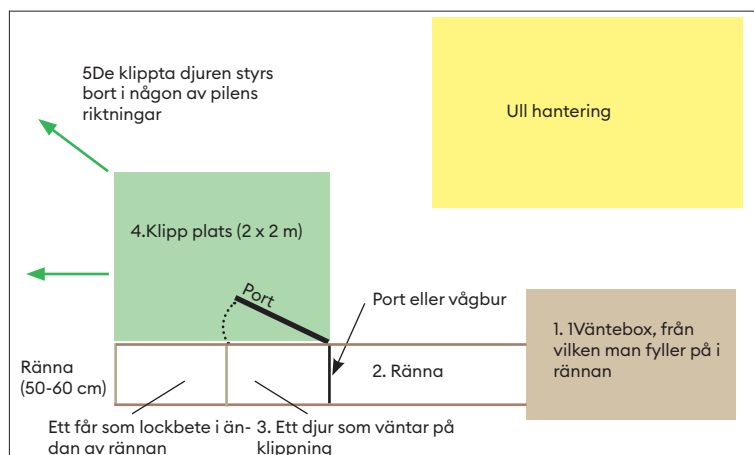
Planering av en funktionell klipp plats

Varifrån kommer djuren + Klippning + var klipper man?
 Var sätts de klippta djuren?
 Var sätts ullen + förvaras

1. Klipp plats där djuren väntar

2. Klipp plats då ränna används

RESERVERA FÖR ULLSORTERING

- Yta för sortering av ull (en hel skiva, tätt galler eller nät)

- Så stor att hela ullkappan ryms (helt öppen (bra storlek 1,2 x 2 m))
- Ytan på lämplig höjd

- Material för att packa ullen (papperssäcker, luftgenomsläppliga säcker eller motsvarande och tusch med mekanism) Obs använd inte plastsäcker!

- Vid behov tilläggsbelysning

Att placera klipp platsen

- Djuren tas till klipp platsen ett i gången från den mindre vänte boxen eller rännan
  - Bäst att få djuret att gå själv alldeles intill klipp platsen -> mindre stress för djuret
  - Bättre för människans rygg
- Ifall man använder väntebox (ca 1,5 x 1,5 eller max 2 x 2 m)
  - Fylls den så full som möjligt -> djuren kan inte gå undan då man tar fast dem -> Undviks onödig stress
  - Djuren skall vara av ungefär samma storlek -> annars finns risk att mindre kommer under fötterna
- Ifall man använder ränna, lönar det sig att utnyttja det faktum att fåren rör sig
  - Bäst mot (dags)ljuset
  - I uppførsbacke (t.o.m. en knapp meter 10-20 cm stigande ramp hjälper)
  - Efter ett annat djur (först i rännan kan man sätta ett djur som lockbete, en svag kurva mot en vägg lockar djuren att röra sig framåt)
  - Från rännan kan djuren tas antingen från ändan eller sidan
- En människa kan alltid vara och ge nästa djur för klippning.
- En klar väg bort för de klippta djuren
  - De får t.ex. gå till sin egen kätte var det finns foder

